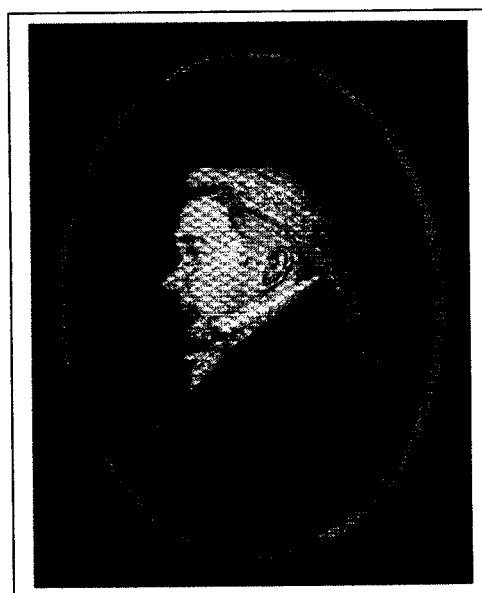

KØBMAND OG KLÆDEHANDLER

HANS PETERSEN KAARSBERG
1757 - 1826

KØBMAND OG KLÆDEHANDLER

Hans Petersen Kaarsberg
1757 - 1826

INDHOLD

	Side
Sønnesønnens erindring	3
Familiebiblens indskrift	6
Hans' opvækst og virke	9
Aalborg købstad	11
Dagligliv i en købmandsgård	14
Aalborgstuen	16
Samtidige Aalborgensere	17
Kapervæsenet	18
Statsbankerotten	19
Familien	21
Federik Christian Kaarsberg	23
Jens Berlin Kaarsberg	25
Hans Berlin Kaarsberg	26
Bilag	27

"Helvig Kaas' Gaard", som var Hans Kaarsbergs

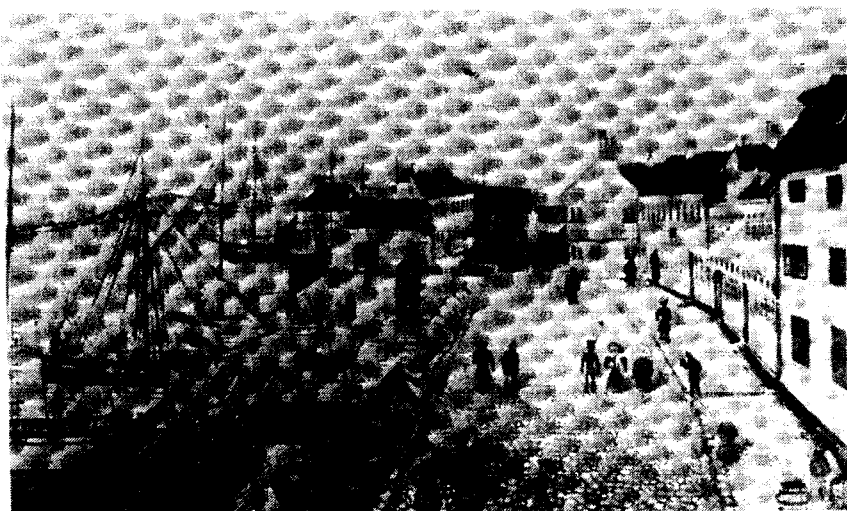
SØNNESØNNENS ERINDRINGER

Amtslæge og forfatter Hans Kaarsberg (1854-1929) udgav sine Memoirer (Gyldendal 2' oplag 1921). Hans far, pastor Hans Berlin Kaarsberg, var søn af Hans Kaarsberg og dennes 2' hustru, Sophie Christine Berlin, og om denne far skriver han:

Min Far, Hans Berlin K., saa første Gang Dagens Lys i en gammel, stor Købmandsgaard i Aalborg, "Kaarsbergs Gaard", den 2. Marts 1805. Farfar havde i lang Tid en stor og indbringende Forretning. Store, skønne Sejlskibe, ofte fra fjærne Lande, kom sagte glidende ind i Havnen. Knap var de fortøjede ved Bolværket, før solbrændte, joviale Skippere og Kaptajner sprang iland – op ad den gamle, hulslidte Trappe i det nære Købmandshus, ind i "Kontoret", hvor Farfar modtog dem med aabne Arme og med Datidens brede, hjærtelige Gæstfrihed. Vinen kom paa Bordet; "Kridtpiberne" glødede. Og Begivenheder fra fremmede Lande berettedes - "nøjagtigt og troværdigt" –

af de brave Sølulke, der til Gengæld fik Oplysning om, hvad der vel var hændet i Danmark-Norge "siden sidst". Inter pocula (i drikkelag) stiftedes mangt et Venskab, mangen varig Forbindelse. Og mangen stor Forretning afsluttedes.

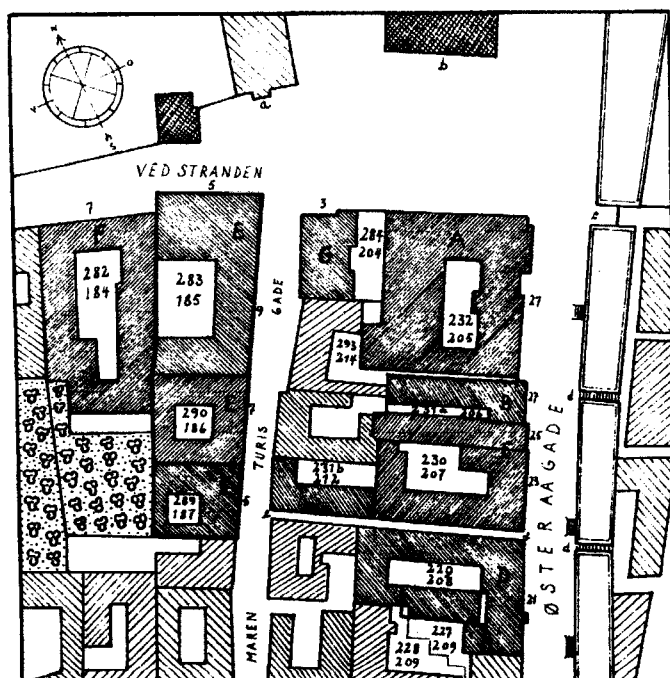
"Men," fortalte Far, da jeg var Dreng, "da den store, urolige Smuglertid kom, nægtede den Aalborgkøbmand at gøre sig Fordel ved Indkøb af "Smuglergods". Dette skadede hans Forretning i den Grad, at han omsider gik fallit. Saa kom da Øvrigheden og gjorde op hans Bo og Lager, Resterne af hans Velstand. Da Protokollen var sluttet, traadte Fallenten til og lagde sit store Sølv-Lommeur paa Bordet: "Mosjø bør ta' dette med. Saa er der ikke mere. Men, - *det* er et godt Ur" Dette Ur gik utvivlsomt i Arv til min Far, da det atter var blevet "indløst", og Bedstefar var død. Jeg mindes levende dette kolossale, tokapslede Urværk. Det var stort, tungt, og fuldt af Buler. Thi det havde gaaet meget igennem. En Gang gik det tilbunds i Limfjorden paa ret dybt Vand. Kostbarheden

*Kajpladsen "Ved Stranden"
(Den lyse gavl er Lauritz Kjellerups)*

blev omsider fisket-op. En anden Gang laa det i sin Lomme, mens Hans Berlin hængende i den ene Stigbøjle blev skuret hen ad Landevejen af sin løbske Ridehest. Dog: Dette mærkelige og grimme Ur "gik" i næsten hundrede Aar. Først, da Hans Berlin drog sit sidste Suk, stod Urværket stille. – Og ingen gad siden trække det op.
(De to herefter nævnte malede portrætter findes hos en ætling, P.A.Kurzenberger)

Farfar lignede i det Ydre – og vistnok ogsaa i Karakter og Sindelag – i høj Grad sin Søn, Hans Berlin. Der findes endnu et udmærket Billede baade af ham og hans smukke Hustru: *Han*, en alvorlig og yderst soigneret Gubbe; Nakkepisk med Sløjfe; glatraget Ansigt med stærke, noget grove, men karakterfulde Træk. *Hun*, en statelig, meget yngre Kvinde med højt Hovedsæt og i Datidens pyntelige Dragt

Kort nr. 3.

A. Niels Christensens nye gård. B. Jacob Himmerigs gård. C. Jørgen Olufsens gård. D. Lybækkegaarden. E. Lauritz Kjellerups ejendomme. F. Daniel Simonis gård og have. G. Helvig Kaas's gård. a. Soorren. b. Toldbod. c. Vrangels bro. d. Private, navnløse gangbroer. e. Den mørke Gang.

E Lauritz Kjellerup

G; Hans Kaarsberg

A: Jens Berlin Kaarsberg

Farfar døde i April 1826. Hans Forretning maa være bragt paa Fode igen, thi hans ældste Søn, Jens, styrede Bedriften for Enken.

Efter alt at dømme har det gamle Hjem i "Kaarsbergs Gaard" været harmonisk-lykkeligt, godt og gæstfrit, saaledes som Datidens kultiverede Hjem i Reglen var det. (.....) Købmandsgaarden har næppe heller været "kedelig", aandløs: Den rummede megen Ungdom, Sønner og Døtre. Og et friskt Pust fra den vide, vide Verden førtes med de prægtige Sejlere ind over den livlige, danske Fjordby, ind til Menneskene i de gamle, lavloftede Stuer. Foruden Husets egen Børneflokk færdedes en Tid lang tre af Præsten Steenstrups Sønner i dette interiør som Pensionærer, der søgte Katedralskolen.

En af disse, Japetus, ægtede senere den yngste – utvivlsomt den kønneste af Husets Døtre, Ida." (Citat slut)

Om denne Japetus har Axel Garboe skrevet i en kronik i Kristeligt Dagblad 19' januar 1965:

"Naturforsker ville Japetus Steenstrup være, og i sit værelse hos købmandsenken, fru — eller som man dengang i "bedre kredse" sagde: *madame - Kaarsberg*, hvor drengen med det mærkelige fornavn Japetus, en latiniseret form for det gode danske Jeppe, var lejet ind, havde han et helt lille naturhistorisk museum. I det Kaarsberg'ske hjem mødte skoledrengen megen godhed, og da han var nået et stykke frem i sine studier ved Københavns universitet, forlovede han sig med købmandsenkens datter *Ida*."

Jens Berlin Kaarsbergs gård ved Østerå

FAMILEBIBLENS-INDSKRIFT

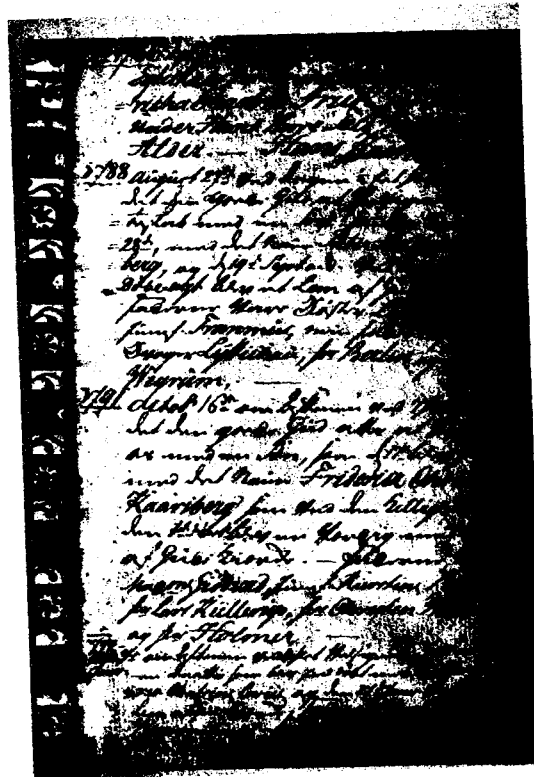

I en bevaret bibel, trykt i 1787, som har tilhørt Hans Kaarsberg, har han beskrevet de store begivenheder i familieN. Bibelen opbevarede i 1994 af Anne Margrethe Holm Joensen, datter af Ingrid Antoinette Sindballe født Kaarsberg.

A^o 1786 d. 17de May Indgik jeg Udi Et Kierlig Egteskabs ForEning med Jomfrue *Friedericha Charlotta Friis!* Gud Lad os Leve under Hans Vare Tæct Indtil en sildig Alder. - *Hans Kaarsberg.*

1788 August 27de ved Dagen ½ Eet slet behagede det den Gode Gud at velsigne Vort Egteskab med en Søn! Som blev Indøbt den 28de, med det Naun *Peter Friderich Kaarsberg*, og d. 19de Sept a.d. ved den hellige Døbe-agt blev et Lem af Guds Kierke. Fadderne Vare *Søster Lyttichau*, Jungf. *Tranmus*, min Fader *Capt. Friis*, Svoger *Lyttichau*, hr. *Berlin* og *Studiosus Weyrum*. -

1791 Octob. 16de om Aftenen ved 7 slet behagede det den gode Gud atter at Velsigne

os med en Søn, som d. 17de blev indøbt med det Naun *Friderick Christian Kaarsberg* som ved den hellige Døbe-agt den 7de Novb blev en Værdig med Arving af Guds Kiærke. - Faderne Vare Mad^{me} *Giødvad*, Jungf. *Kierstine Berlin*, hr *Lars Kiellerup*, hr *Christian Winther* og hr *Holmer*. -

1794 Janr d. 3^d om Aftenen ved 6 ½ slet Velsignede Gud os med en velskabt Daatter som Dagen efter blev indøbt med det naun *Maria Chatrine Loviise* og den 27^d Janr bleven et Lem af Guds Kiærke. Faderne Vare Mad^{me} *Weyrum*, Jungf. *Sophia Berlin*, Lieutent. *Giødesen*, hr *And: Herschind* og *Mads Galthen*. -

1795 April 6te Ved Medag ½ Eet Slet Velsignede Gud os med en velskabt Daatter som Dagen efter blev indøbt med det Naun *Maren Wissing*. Den 4de May bleven en Lem af Guds Kierke. Faderne vare Søster *Giødesen*, og den Elste Jungfrue *Søndergaard*, hr *Jacob Kiellerup*, hr *Conrad Holm* og hr *Svend Holst*.

May 21de Til Min og 4te smaae Børens
Billige Sorg ved 5 slet om efter med dagen /:
dog til Glæde for hos staaende i den
behageligste ForEening med sin Gud :/
For Lod min i Livet Inderlig Elskte
Fridericha Charlotta Friis os og Værden. –
Hindes af Siælede Lægeme! Blev Jordet d.
28^d i *Budolphi Kierke* udi et der tilkiøbt
Begravelse. Udi 9 Aar Levede vie efter Guds
behagelig Villie til samen det Lykeligste
Egteskab Jorden giver. August 4de efterfulgte
min yngste Datter sin Moder! Og Døde paa
Ørndrup ved 7 slet om Aftenen, d. 9^{de}
hendsatt i Hornum Kiærk og der med
Jordpaakastelse siden hændt i Lyttichaus
Begravelse i Væster Bølle Kierck. Gud i
Naade styrke mig i at bære Byrden efter Din
Villie. –

1796 Janur 20de Til Lod Den Naadige Gud
mig atter at indtræde udi et Nyt Egteskab
med Jungfruen *Sophia Christine Berlin!*
Med Hinde! Gud Velsignede mine ælskede
Trænde Børen med en Kiærlig Moder! Og
mig en Dydig Koene, den Ald goede Gud
Velsigne Vores Egteskab og Lade dette Laan
ey blive opløst forinden, i en sildig Alder.

1797 den 7de August om Dagen ½ Eet slet
Velsignede Gud Vores *Egyeskab* med et
Vælskabt Pige Barn, som blev indøbt den 9^{de}
og blev kaldet *Fridericha Charlotte* og den
21de blev hun ved den Hellige Døbe Agt et
Lem af Guds Kiærke. Faderne vare *Søster*
Winther, *Søster Secilia Bjerre*, Vores Kiære
Fader *Jens Berlin*, Svoger *Giødwad* og Brd
Galthen –

1799 den 1te May Kl ½ Syv slet om Aftenen
Velsignede Gud os med en Vælskabt Pige,
som den 3de blev indøbt og kaldet *Thalcke*
Horneman og den 28de May blev hun ved den
Hellige Døbe Agt et Lem af Guds Kierke.
Faderne vare *Søster Ankjer*, Jungf. *Fridericha*
Friis, H^r *Borreschmidt*, H^r *Obel* og Brd *Jens*
Halling. –

1801 Onsdagen den 17de Juny om Aftenen Kl
½ 9 slet Velsignede Gud Atter Vores
Egteskab med en Vælskabt Dræng som Af
Provst *Claudie* den 21de blev indøbt og
bekom det Naun *Jens Berlin*. – og den 8^{de}

July blev han ved den Hellige Døbe Agt et
Lem af Guds Kierke, Faderne vare *Søster*
Lyttichau og Jungf. *Christiane Friis*, Captain
Friis, Kiøbmands Karl *Achermann* og
Studiosus *Andreas Thorlund*. –

1803 Fredagen den 4de Marty Kl halv 7 slet
Velsignede Gud os med et Vælskabt Pige
Barn, som blev indøbt den 6de Marty og
kaldet *Maren Wissing*. Den 28de Marty blev
hun ved den Hellige Døbe Agt et Lem af
Guds Kierke, Faderne vare *Søster Holm* af
Nebel og Jungf. *Judithe Kiellerup*, H^r
Spreckelsen, H^r *M. Mallig* og ungkarl H^r
Niels Mallig. –

1805 den 2^{den} Marty Kl halv Eet Velsignede
Gud os med en stoer dræng der blev indøbt
den 6te Marty og kaldet *Hans Berlin* den 25^{de}
blev han ved den hellige Daabs agt et Lem af
Guds Kierke Faderne vare *Søster Ane*
Galthen Jungf *Ane Winding* H^r *Ch*
Christensen Jørgen Kruuse og *And.*
Giødwad. –

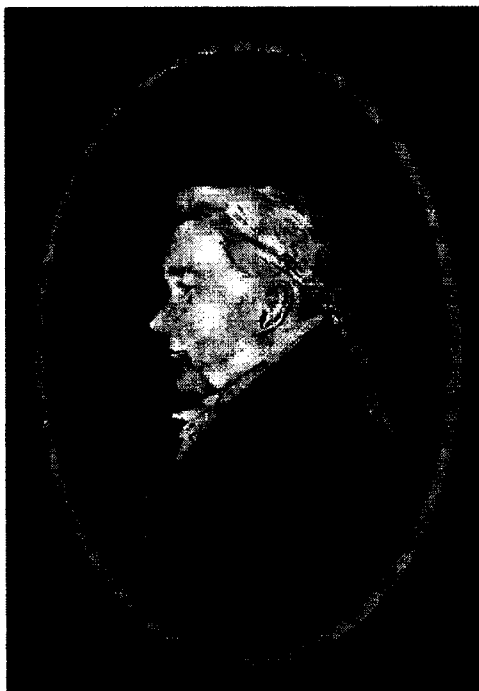
1807 den 5te Feb^r om formid. Kl halv Sex
Velsignede Gud os med en From Pige som
blev indøbt den 8de og kaldet *Iide Kierstine*
den 9de Marty blev hun ved den Hellige
Døbe Agt et Lem af Guds Kierke Faderne
vare *Søster Bartholin Mallig* Frøken
Lyttichau, Inspect. *Ankier* H^r *Christ:*
Thygesen og H^r *Niels Hylligsøe*. –

1808 d 1st Decemb^r om vexlede denne
fromme *Ide Kierstine* Thiden med
Eevigheden. –

1809 May 5te Kl 3 slet Velsignede Gud os
Atter med en Dræng der blev indøbt og fik
det Naun *Conrad Holm* og den 24de Juny blev
hand et Lem af Guds Kierke Faderne vare
Moder og Fader og 2de Brødre nemlig *Peter*
og *Friederich*. –

1811 d 7de Juni om formedag. Kl 8te Opfyldte
Gud vort felles Ønske og gav os et vælskabt
Pige Barn som blev indøbt den 9de og bekom
det Naun *Ide Magretha*, og den 10 July ved
den hellige Daab blev et Lem af Guds Kierke
Faderne Jungf: *Jacobine Kaarsberg* fra
Kiøbh: min Datter *Lovise* og hennes 2^{de}
Brødre. –

*Desværre savnes et portræt af
Hans' 1' hustru Frederikke
Charlotte Friis (1758-95)*

Ungdomsportræt af Hans Kaarsberg

1814 d 6 July om Eftermiddag gav Gud os en Dreng der ved indaaen blev kaldet Andreas Jacob.

(Herefter overtages indførslerne af sønnen af 2' ægteskab, Jens Berlin Kaarsberg.)

1826 d: 18^d Apr: døde min kiære Fader *Hans Kaarsberg*, han hensov stille og roelig ved Middagstid, han var fød i *Aarhus* d: 29' Jan: 1757 og havde vist opnaaet en høyere Alder havde ei Engsteligheden for Sines Ophold ladet ham for stærkt føle det oeconomiske Tab de daværende Conjunctioner paaførte enhver virkende Kiøbmand. Han var en streng og retskaffen Mand, en retskaffen og opoffrende Borger, og en serdeles elskelig Familiefader, uden at have modtaget nogen intellectuel, uden at have modtaget nogen omhyggelig Opdragelse, fulgte han stadig sin Tid stedse virksom og roelig, først *Manufacturhandler* siden *Grosserer* Skibsrheder og Speculant. *Administratoret* for *Raffinaderiet* ibm ødelagde hans Velstand og fremskyndte hans Bortgang; som drivtig Handelsmand kunde han ei ligge stille med de Capitaler som derved bleve ham

overdragen til frie Raadighed, *Cours* og *Conjunctioner* reducerede hans Formue fra 1814 til 1826 fra Rd^r D. Ct. 300.000 til 11.000rd S&T, hvilket vel kunde gjøre Indtryk paa en mere sorgfrie Mand end min Fader. –

Gud velsigne hans Minde!!!

Jens Berlin Kaarsberg.

1840 d: 24^d Feb^r døde min inderligt elskede fromme Moder, uden nogen egentlig forudgaaende Sygdom pludselig om Morgenens Kl: 3. I hendes hiemlige Virksomhed var hun et Aarstid forud faldet ned fra nogle Trin af en Trappe og slaaet Hul over det ene Øye hvorved hun mistede en Mængde Blod, siden befandt hun sig oftere ikke got, uden at hun dog var syg saaledes at nogen Frygt kunde tenkes for hun som meget gik bort med det samme (??) Hun var en stille venlig kjerlig og forstandig Huusmoder som vist aldrig gjorde Synd og hun vil stedse leve i kierlig og agtet Erindring hos Alle som kjendte hende. – Hun var fød d: 4^d Nov: 1776 og var Datter af *Jens Berlin* og *Talke Hornemann Friis*.

1833 d: 29^d Marts blev min kjære Kone *Christine Møller Galthen* og jeg viede i *Svenstrup Kirke* efter at vi i 9 Aar havde været trolovede.

1833 d: 28^d Dec nedkom min Stine 14 Dage for tidlig med en Dreng som strax blev hjemmedøbt *Hans Sophus* og som vor Herre igjen tog til sig d: 11^t Jan 1834.–

1834 d: 12te Nov gav Gud os igjen en Søn som i Daaben fik Navnet *Anthon Sophus*

1836 d: 23^d Oct velsigned Gud os med en Datter som i Daaben erholdt Navnet *Sophie Christine* efter min gode Moder.

1839 d: 30te Marts havde Gud atter den

Naade at velsigne os med en Datter som i Daaben blev opkaldt efter min Svigerinde Frue *Bech* i Aarhus: *Caroline Jacobine*.–

1841 Marts 6' gav Gud os en Søn som ved Daaben blev opkaldt efter hans Moders Fader *Mads Galthen*. –

1844 Januar 16' bleve vi velsignede med en Datter som i Daaben blev opkaldt efter min kjære Søster *Talke Hornemann*.

1844 Marts 5^t tog vor Herre ovennevnte *Talke* til sig.

1844 Dec 5te bortkaldte Gud min inderlig elskede Kone, hun var fød d. 6' Apr 1803 i Aalborg.

Sophie Christine Berlin og Hans Kaarsberg

HANS' OPVÆKST OG VIRKE

Denne beretning er, udover arkiv- og biblioteksstudier, baseret på oplysninger fra Aalborg Lokalhistoriske Arkiv og på elementer fra familiens gemmer. Om Hans' virke som købmand oplyser de offentlige arkiver intet, da Aalborgs erhvervsarkiver er gået tabt. Desuden giver hans skiftesag ikke anden oplysning end at han ved sin død efterlod en enke, som fik bevilget ret til at hense i uskiftet bo og som derfor overtog den fælles ejendom uden myndighedernes indblanding.

Hans' lommebog fra Aalborg for 1804 viser i listen over "Grosserere og Købmænd" en række "Klædehandlere", hvori ses No.284, *ved Stranden,, H. Kaarsberg, Klædehandler*

Hans var yngste barn af Århus-købmanden Peter Andreassen Kaarsberg og hans første hustru Maren Wissing. Hans historie kan læses i kapitlet Købmand og Vinhandler. Han blev født 29' januar 1757 i købmandsgården ved havnen i Aarhus og blev døbt i domkirken 11' februar med navnet Hans

(mellemnavnet Petersen er en senere tilføjelse). Dåbsvidnerne var Forvalter Niels Lind, Rasmus Møller, Søren Wissing, Mad. Gjødesen og Jens Kiellerups hustru¹. Hans havde 4 søstre og 2 brødre.

Maren døde i 1760, da Hans var 3 år, og et halvt år efter giftede faderen sig med den 25-årige Kiersten Thomasdatter Gieding, som var datter af Marens første mands søster. Antagelig et ægteskab arrangeret af den nye svigermor – der krævedes jo en husfrue til den store købmandsgård. Kiersten fik i 1768 en søn, som blev døbt Peder, men han døde 10 år gammel to år efter sin moder.

Da Hans var 17 år, døde hans far 16⁷ juli 1774, og hans forretning havde været så omfattende, at boets behandling varede lige ved 3 år. Sagen var blevet yderligere forsinket af, at enken Kiersten var død i 1776. Hans havde boet hjemme indtil faderens død og havde haft mulighed for at indleve sig i den brogede købmandsvirksomhed. Den 22⁷ juni 1778 bemyndigede han sin ældste broder Andreas til at modtage på sine vegne faderens arv på 418 Rd. Andreas havde 22⁷ december 1774 af boet købt faderens købmandsgård på auktion for 1400 Rd. Hans søstre var blevet gift med de fremstående Aarhus-købmænd, Marcus Mørch Galthen og Jens Andersen Schmidt.

Hans fortsatte sin uddannelse i Aalborg, muligvis hos købmand Jens Berlin, som i 1787 hjalp ham ivej. Efter ca. 10 års virke fik han borgerskab som købmand i Aalborg 10⁷ februar 1786. Året efter købte han den gamle renæssancegård kaldet Helvig Kaas' Gaard, matr. nr. 284, som lå på hjørnet af Maren Turis Gade og ved Stranden. Helvig Kaas var hustru til Hannibal Gyldenstjerne til Restrup, som havde ladet gården opføre i 1602. Den blev nedbrudt sidst i 1800-tallet. Købet skete på følgende måde: Gårdens ejer, købmand Mads Bertelsen, var død, og 6⁷ marts 1787 blev den solgt ved auktion, hvor købmand Jens Berlin var højestbydende med 2002 Rigsdaler. Han havde budt ”i

Commission af Kiøbmand Sr. Hans Kaarsberg”.²

Efter Hans' død blev hans enke (hans 2⁷ hustru) boende i gården til sin død 1840. Så solgte hendes søn Jens Berlin Kaarsberg den på arvingernes vegne for 2550 Rigsbankdaler til agent og købmand L. Møller i Aalborg. Skødet blev underskrevet af Jens og hans søskende, forpagter Conrad Holm Kaarsberg, jomfru M. Kaarsberg og svogeren proprietær A. Lund, Men.³

I folketællingen for Aalborg 1787 boede Hans endnu Ved Stranden No. 262:
Hans Korsberg hosbond 31 Aar, Givt,
Kiøbmand
Fredrike Friis hans kone, 32 Aar, Givt 1⁷
Gang
Mads Galten 18 Aar Tjemestefolk
Ellen Persdatter 27 Aar ” ”
(Mads Galten var søn af Hans' søster
Jakobine)

Husstanden på No. 284 var i 1801:
Hans Kaarsberg, 44 år, Klædehandler
Sophie Christine Berlin, 24 år, hans Kone
Chr. Frederik, 12 år, hans Søn
Friderich Christian, 9 år, hans Søn
Marie Chatrine Lovise, 7 år
Fredericha Charlotte, 3 år
Falche Hornemann, 1 år
Anders Torlund, 23 år, Logerende, Student,
ugift
Regitze Sophie Thygesen, 28 år,
Huusjomfrue, ugift
Henrich Blichfeldt, 20 år, Kiøbsmands
Dreng, ugift
Christopher Wattingsen Bøggild, 14 år,
Kiøbsmends Dreng, ugift
Lars Christensen, 50 år, Gaards Karl, ugift
Karen Qvist, 30 år, Tieneste Pige, ugift
Dorthea Kirstine Nielsdatter, 21 år, Tieneste
Pige, ugift

Folketællingen 1834 viser på denne adresse kun Sophie Christine Berlin og Jens Berlin Kaarsberg med Kaarsberg med børn.

¹ Vistnok ikke den Jens Nielsen Kjellerup, som blev købmand i Aalborg.

² Skøde- og Panteprotokol for Aalborg by og birk, nr.8 fol.466., nr.17

³ Samme protokol nr.8, fol.777, nr. 23

AALBORG KØBSTAD

Aalborgs opland 1768 (Godiches kort)

Aalborg⁴⁵ har eksisteret som by siden år 1000 og har kun i visse perioder været delvis befæstet. Den var en vigtig stabelplads for byerne ved Limfjorden og fik især betydning ved det rige sildefiskeri og handelsforbindelsen med Norge. Den fik sin ældste stadsret af Valdemar Atterdag i 1342. Den var Jyllands største by indtil midten af 1800-tallet og havde stor opblomstring sidst i 1700-tallet, men ved tabet af Norge 1814 og åbningen af Aggerkanalen mod Vesterhavet, som medførte sildefiskeriets ophør, standsede fremgangen. I Middelalderen var den tilflugtssted for norske stormænd på flugt, ligesom danske flygtede herfra til Norge. Norge forsynedes med især landbrugsprodukter og industrivarer.

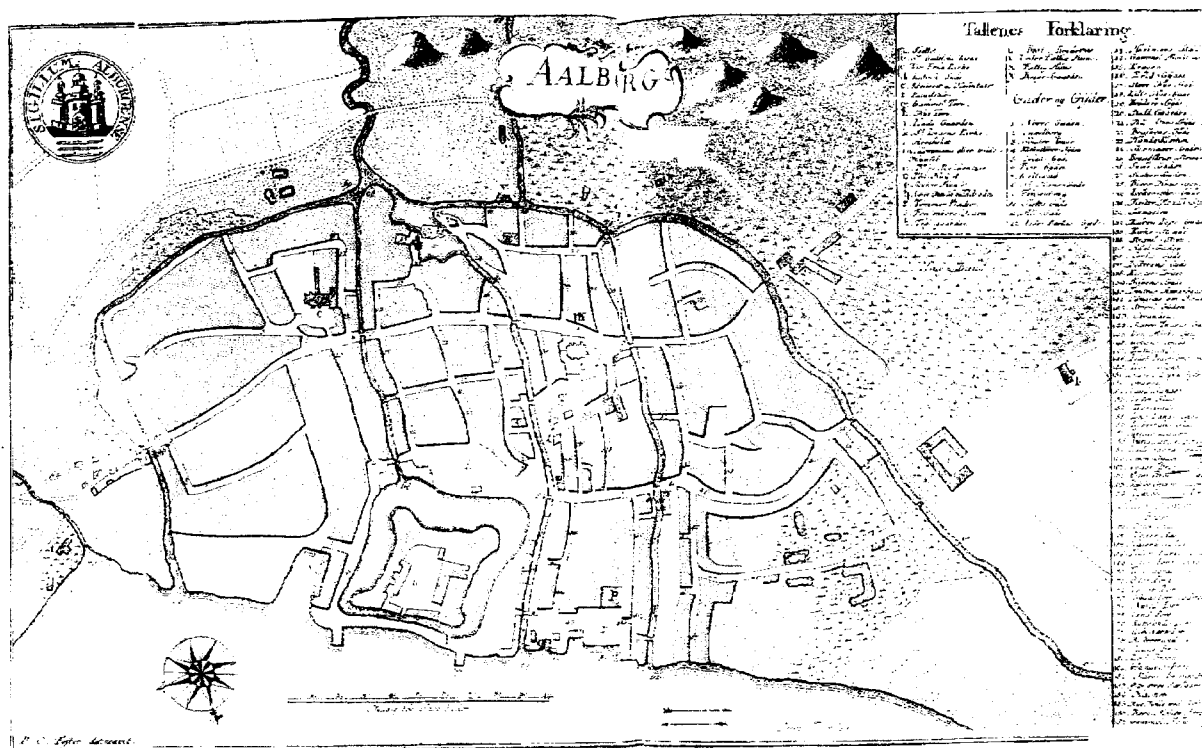
Byen har adskillige gange måttet lide under fremmede besættelser og plyndringer, men takket være dens gunstige beliggenhed er den altid genopblomstret. Under Grevens Fejde blev den først indtaget af Skipper Klement og hans bondehær med tilslutning af byens

borgere, som slog adelen ved Svendstruo, og derpå af de kongelige styrker under ledelse af Johan Rantzau, som havde nedkæmpet bønderhæren i et veritabelt blodbad, hvor 2000 bønder blev dræbt og Klement derpå halshugget. Efter Reformationen gav Christian 3. Aalborg nye privilegier. Både i 30 års krigen og i svenskekrigene var byen besat af fremmede tropper. Aalborg havde i 1769 ca. 4800 indbyggere, i 1801 ca. 5600.

Efter Klementsfejden var Aalborg en ruinby med lemlæstede mænd og et stort overskud af kvinder. Efter fredeligere forhold var indtruffet i Europa kom en strøm af virkelystne hollændere og tyskere til byen og opelskede udlandshandel. Sammen med de lokale købmænd blev det dem, der styrede byen, og en række store købmandsgårde blev opført. Efter enevældens indførelse 1660 gik magten delvis over til de borgerlige embedsmænd, der bl.a. udlånte penge til den forarmede adelsstand, som havde mistet sine privilegier i 1660. Mange af dem købte jordegods, blev adlede og flyttede ud af byen.

⁴ Salmonsens Leksikon om Aalborg

⁵ Svend B. Olesen: Aalborg-Bogen 1972

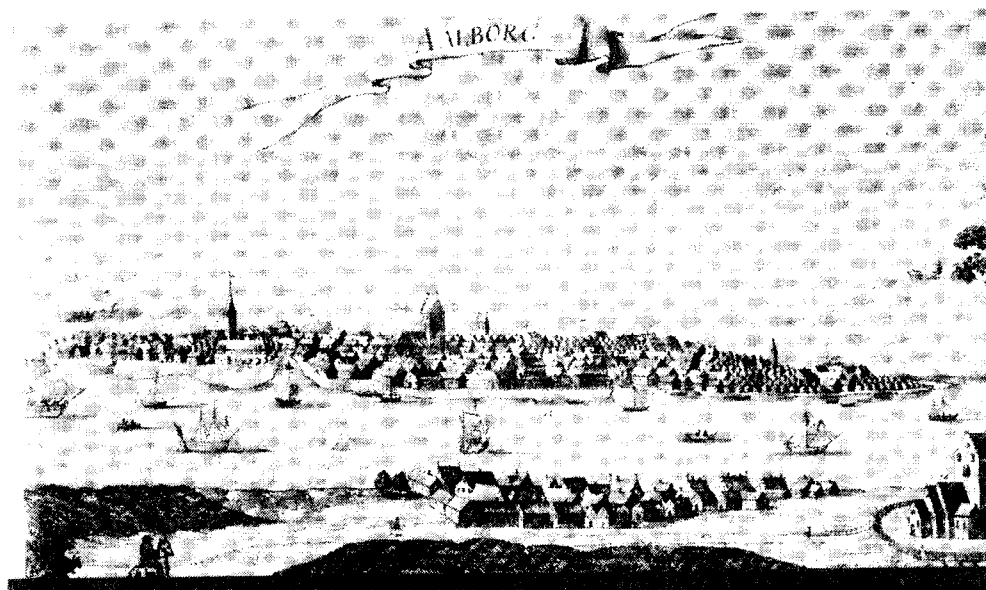
Tallenes Forklaring.			
1. Stort	11. Rind. Broderne	21. Høstene Stald.	31. Høstene Stald.
2. Stort	12. Rind. Broderne	22. Høstene Stald.	32. Høstene Stald.
3. Stort	13. Rind. Broderne	23. Høstene Stald.	33. Høstene Stald.
4. Stort	14. Rind. Broderne	24. Høstene Stald.	34. Høstene Stald.
5. Stort	15. Rind. Broderne	25. Høstene Stald.	35. Høstene Stald.
6. Stort	16. Rind. Broderne	26. Høstene Stald.	36. Høstene Stald.
7. Stort	17. Rind. Broderne	27. Høstene Stald.	37. Høstene Stald.
8. Stort	18. Rind. Broderne	28. Høstene Stald.	38. Høstene Stald.
9. Stort	19. Rind. Broderne	29. Høstene Stald.	39. Høstene Stald.
10. Stort	20. Rind. Broderne	30. Høstene Stald.	40. Høstene Stald.
11. Stort	21. Rind. Broderne	31. Høstene Stald.	41. Høstene Stald.
12. Stort	22. Rind. Broderne	32. Høstene Stald.	42. Høstene Stald.
13. Stort	23. Rind. Broderne	33. Høstene Stald.	43. Høstene Stald.
14. Stort	24. Rind. Broderne	34. Høstene Stald.	44. Høstene Stald.
15. Stort	25. Rind. Broderne	35. Høstene Stald.	45. Høstene Stald.
16. Stort	26. Rind. Broderne	36. Høstene Stald.	46. Høstene Stald.
17. Stort	27. Rind. Broderne	37. Høstene Stald.	47. Høstene Stald.
18. Stort	28. Rind. Broderne	38. Høstene Stald.	48. Høstene Stald.
19. Stort	29. Rind. Broderne	39. Høstene Stald.	49. Høstene Stald.
20. Stort	30. Rind. Broderne	40. Høstene Stald.	50. Høstene Stald.
21. Stort	31. Rind. Broderne	41. Høstene Stald.	51. Høstene Stald.
22. Stort	32. Rind. Broderne	42. Høstene Stald.	52. Høstene Stald.
23. Stort	33. Rind. Broderne	43. Høstene Stald.	53. Høstene Stald.
24. Stort	34. Rind. Broderne	44. Høstene Stald.	54. Høstene Stald.
25. Stort	35. Rind. Broderne	45. Høstene Stald.	55. Høstene Stald.
26. Stort	36. Rind. Broderne	46. Høstene Stald.	56. Høstene Stald.
27. Stort	37. Rind. Broderne	47. Høstene Stald.	57. Høstene Stald.
28. Stort	38. Rind. Broderne	48. Høstene Stald.	58. Høstene Stald.
29. Stort	39. Rind. Broderne	49. Høstene Stald.	59. Høstene Stald.
30. Stort	40. Rind. Broderne	50. Høstene Stald.	60. Høstene Stald.

I slutningen af 1700-tallet og under Napoleonskrigene indtil 1815 var Europa hærget af krige og Amerika af frihedskrigen. Danmark, som den meste tid var neutralt, udnyttede alle muligheder for at udvikle og styrke sin udenrigshandel. Samtidigt bragte landbrugsreformerne fremgang og velfærd for samfundet, og der opstod industri-virksomheder med opmuntring fra staten.

De nye tider mærkedes også i Aalborg, hvortil initiativrige mænd fra selve byen og tilflyttere fra landet, fra andre købstæder og fra udlandet var drivkræfter i udviklingen.

En samtidig skribent omtaler, "at der her i Byen er god Lejlighed for unge Mennesker, der vil være Købmænd, til at lære noget, da Byen har en meget duelig Skoleholder Jacob Saurbier, der foruden i de almindelige Fag

ogsaa giver Undervisning i Tysk og Bogholderi, og han siger, at de unge Mennesker, der var i Handelslære i Aalborg, paa nogle Aar have begyndt at lægge sig efter Tysk, Engelsk og Fransk, og at Nyttens af disse Sprog for Købmænd jo er velbekendt". Forfatteren E. Holm skriver om byens borgere, at "de har et meget galant og fornemt Væsen paa sig frem for andre Steder, har derhos Ord for at være stolte og indbildske og se andre over Skuldrene, som ikke ere saa galante og fornemme som de selv". Og en skotsk krigsfange, præst og godsejer Macdonald skrev i 1808: "Det Sprog, der almindelig tales, er Dansk, men Folk med Rang og Dannelse og selv hele Mellemklassen taler Tysk, nogle forstaa Engelsk eller Fransk." De fangne officerer var hyppigt indbudt som gæster i borgernes hjem

Aalborg 1768

DAGLIGLIV I EN KØBMANDSGÅRD

En 86-årig købmandsdatter fra Aalborg har omkr. 1848 fortalt til en interviewer om sit liv som halvvoksen pige omkring 1780:⁶

Den Gang var det ikke som nu med Købmændene, der nu handle med Alting. Enhver befattede sig mestendels kun med én Ting; saaledes var der Købmænd, der blot havde Træsko og Jydepotter eller sorte Kar, som man kaldte dem, til Udsalg. Andre Flæsk, Pølse og andre Levnedsmidler, thi Høkere kendte man ej noget til dengang; en stor Del handlede alene med Sild, som de nedlagde i Tønder, thi da var Sildehandelen en meget vigtig Artikel. Min Fader var en Slags Undtagelse, da han ikke blot havde 4 Skibe i Søen, hvoraf det ene bestandig foer paa Lübeck, det andet paa Rostock, det tredje, som vi kaldte "Vestfareren" op ad Fjorden til Nibe, Løgstør, Thisted og Nykøbing og bragte Fragt frem og tilbage, altid med fuld Ladning, hvilken Fart betalte sig bedst af alle Fartøjerne, og det fjerde foer til Norge; men desuden drev Brænderi og Maltgørreri og havde Butik med Udsalg af Kaffe, Sukker, tør Fisk, Jern og Salt og andre Varer; ogsaa havde vi i Butikken Kram (dvs. Manufakturvarer) til Salg, især Ry- og Bomulds-Nathuer, der var en vigtig Artikel til Bønderne den Gang. Der kom ikke en Bonde til Byen, uden at han havde sin Bomulds-Nathue underneden sin Kabus, Hat eller røde Hue; -derfor indførtes ogsaa en stor Mængde af disse baade fra Rostock og især fra Lübeck. Vi havde bestandig seks Køer og seks Svin paa Stald til Fedning, hvilke "Bergens-Fareren", som vi kaldte Fartøjet, der foer paa Norge, altid tog Kødet og Flæsket af med, naar de blev slagtede, og som det betalte sig godt at sende dertil.

Den Gang, kan De tro, maatte vi Børn anderledes arbejde end de nu gør, hvor Købmands-Døtrene sidder paa Stads fra Morgen til Aften og læser i en Bog. Min Fader havde kun én Gaardskarl og én Pige; vi var fire Pigebørn og én Broder, men han

var saa lille og kunde ikke bestille noget, men vi andre Børn maatte op om Morgen Klokken 3 og bære Malt paa Køllen og af Køllen, derpaa ned i Køkkenet og lave Davren, som de kaldte Frokosten, der mest bestod af enten Øllebrød eller Mælkebrød; thi kun min Fader og Moder fik The med Smørrebrød til om Morgen, ingen af vi andre. Pigen og Karlen passede Brænderiet, Malten og Bryggeriet, da vi blev bryggede vort Øl baade til Fartøjerne og det, vi selv brugte; men det var ogsaa meget bedre Øl end det, man nu faar.

Om dagen skiftedes vi til at passe Butiken og Køkkenet, saaledes at to af os Pigebørn var i Køkkenet, gjorde Stuerne rene, redte Sengene osv., og de to passede Handelen, og saa skiftede vi om hver Uge. Vor daglige Klædning var et uldent eller et Hvergarns Skørt og en Trøje af samme Sort Tøj med Skøder. Om Aftenen spandt vi til Kl. 10. Vi maatte desuden selv fortjene vore Klæder. Min Fader handlede nemlig ogsaa med Skind; alle de Skind, der var Uld paa, maatte vi klippe, og denne Uld var vor, som "Lübecks-Fareren" tog med sig og solgte for os, og derfor kunde vi mageligt klæde os, endskønt vi hver havde vor svære Silkekjole, naar vi skulde til Kirke eller en Gang imellem til Stads eller Bal.

Paa "Kompagnihuset" var der nemlig om Vinteren hver fjotende Dag et Ungkarls-Bal, hvor da gerne én eller flere af os blev inviteret til, og hver fjortende Dag var der samme Sted Gammelmands-Bal, men dertil maatte ingen af de Unge komme. Der skulde De have set de brocherede Kjoler og de store Fiskebensskørter, Madammerne havde paa – min Moder saae ud som en Barduus (betyder en meget svær Kvinde) og kunde knapt komme i Kareten, da alle de, der var en Smule at gøre ved, holdt deres egen Karet, hvori de næsten hver evige Søndag kørte til Kirke.

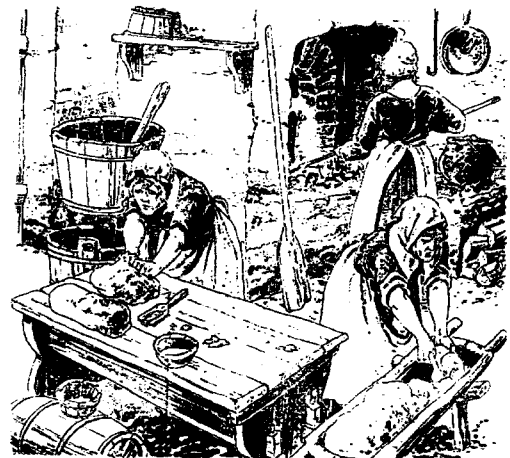
Vi havde ingen Gulvtæpper eller Tapeter paa Væggene; nej, vi havde graa hollandske Stenfliser til Gulv i alle Værelserne undtagen

⁶ C. Klitgaard: Aalborg købmænd gennem 500 Aar (Aalborg 1931)

i vor Stadsstue, hvor der var Fjællegulv, og alle Værelserne var hvidkalkede, Vægge, og Loft, med et godt Panel forneden, der var malet rødt, grønt eller blaåt.

(Om særlige baller en gang årligt ved Latinskolens afslutning) (.....)
Forresten spildte man ikke Tiden eller ødte saa mange Penge paa Ballerne som nu; man fik aldrig varm Mad: Vi spiste et Stykke Smørrebrød eller noget Kage eller Æbleskiver, som vore Piger bragte op, og fik dertil et Glas Punsch, som vore Kavalerer trakteredede os med, hvorfor han spiste af Kurven, saa længe der var noget i den. Heller ikke fløj de saadan af Sted, som de var gale, som de nu gør; nej, da hed det skam, at man kunde sætte sine Fødder rigtig net. Vi dansede Menuet, Sekstur, Firetur, Krydstur, lang Skotsk, Molinasko, Rilen og Kysturen, ja mange flere, men der skulde passes paa, kan De tro, for at komme ud af mange af dem, især af den gale Kjøraus, som vi altid dansede, naar vi havde spist og drukket vor Punsch, og saa kan De tro, vi lo for Alvor; ogsaa holdt vi op imellem, og saa legede vi Panteleg eller Jomfruen i det Grønne og andre saadan herlige Lege. Før Ballets Slutning satte vi os sammen i en Kreds og sang; men Herre Gud, hvor det var saa strengt naar vi kom hjem og kom af Klæderne og skulde paa Maltloftet; men der

hjalp ingen kære Moder; thi Ballerne varede aldrig længer end til Klokken to.(.....)
Rige Folk var der ellers mange i Byen den Gang, men man kunde rigtignok ikke se det paa deres Hverdagsdragt. Mngde af de rigeste Købmænd gik til hver Dags Brug hjemme i deres Skindtrøjer og Træsko, og deres koner i uldne Skørter eller Hvergarnskjole. Selv Madam Poppe, der da ejede det gamle Apothek, gik hver Dag selv i Apotheket; i hendes Hvergarnskjole og hvide Forklæde, som hun altid løftede op i venstre Haand, gik hun omkring og spurgte hvert evige Menneske, der kom i Apotheket, hvad de skulde have, og det fra Morgen til Aften, ihvorvel hun var en af de Rigeste i Byen; men den Gang var dette ogsaa det eneste Apothek, der var i mange Miles Omkreds

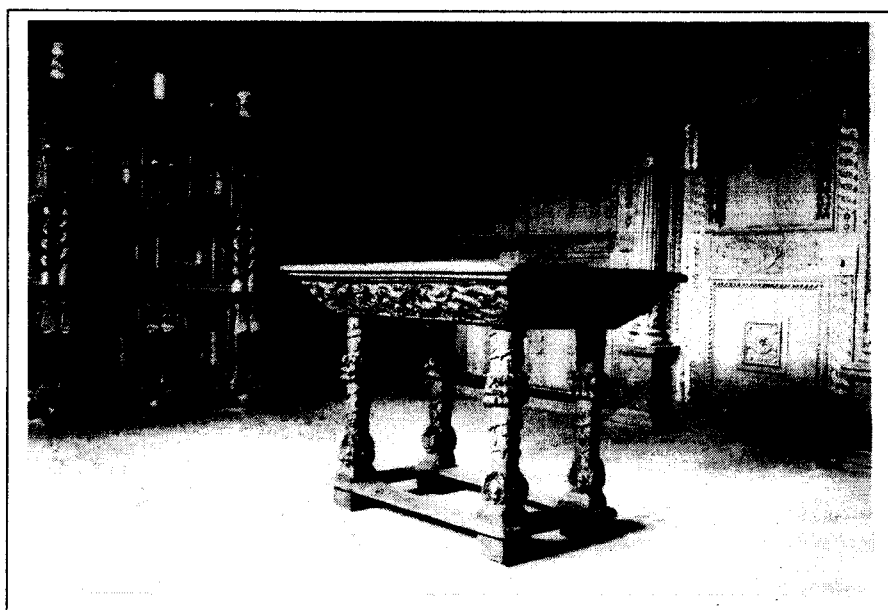
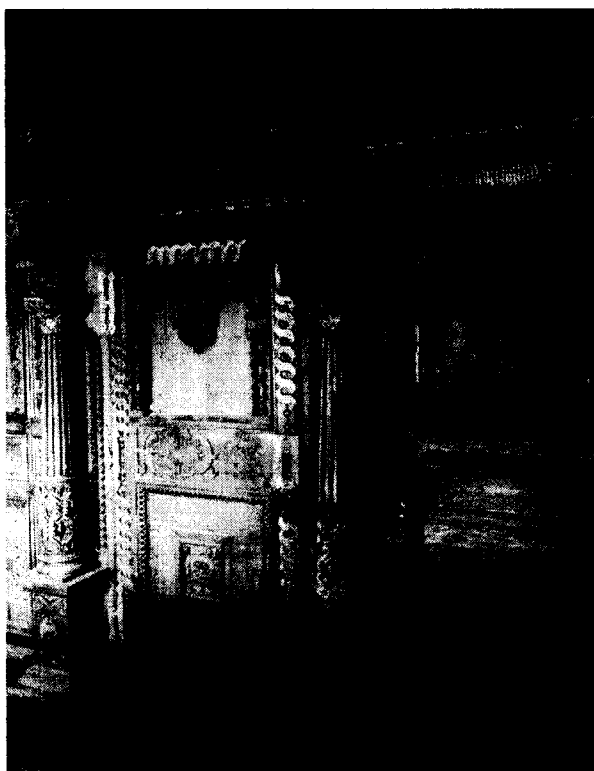
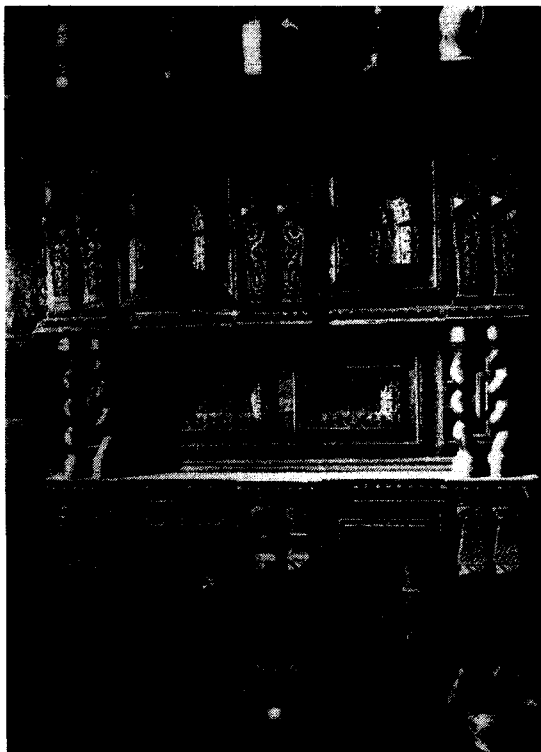

2.1-2.2-1832A
Omtrent 1832. Hustru Minna Hansen, født
Jørgensen.

AALBORGSTUEN

På Aalborg Museum er et rum monteret med paneler fra 1600-tallet, som stammer fra den nedrevne gård, som oprindeligt var opført af Niels Christensen i 1602, og som tilhørte Jens Berlin Kaarsberg fra 1837 til 1862,

hvorefter den blev nedrevet. Den er yderligere forsynet med møbler fra perioden. Her vises nogle fotos optaget af fotograf Anton Kaarsberg, som i 1930'erne indledte arbejdet med slægtens stamtavle.

SAMTIDIGE AALBORGENSERE

Jacob Kjellerup og hans ældre broder Lauritz var sønner af købmand på Vestergade i Århus Jens Nielsen Kjellerup (vistnok ikke den samme som den Jacob Kjellerup, der var nabo til Peter Kaarsberg i Århus). De blev begge meget velhavende og ejede store købmandsgårde i Aalborg. Lauritz' gård lå i Maren Turis Gade som genbo til Kaarsbergs gård, og Jacobs gård stod på hjørnet af Jomfru Anes Gade og Stranden. Jacob er mindet ved gadenavnet Kjellerupsgade, og det er sagt om ham, at han af flere grunde må anses for den interessanteste skikkelse blandt de ålborgensiske storkøbmænd. Han var den første dansker, der sendte et skib til Vestindien med danske varer. En del af Jacobs gård er genrejst i Den Gamle By i Århus. Jacob levede 1760-1831. Han stod i lære hos købmand Lauritz Winde i Aalborg og blev så ansat i broderens forretning. Han handlede bl.a. med landejendomme og købte i 1830 Visborggaard ved Hadsund. Hans søn fik navnet Niels Winde Kjellerup og arvede denne gård, der gik videre til Sønnesønnen Jacob Kjellerup, som blev etatsråd og blev gift i 1851 med Hans Kaarsbergs sønnedatter Magdalene Louise Mathilde. Jacob var gift 1' gang med Elisabeth Berlin, en datter af nedennævnte, og hendes yngste søster Sophie Christine blev Hans Kaarsbergs 2' hustru.

En anden samtidig af Hans Kaarsberg var købmand Hans Wigelsen, født i Aalborg 1754 som søn af skipper Jens Wigelsen i Store Nygade. Han blev udlært i handelslære 1776 og gift 1783 med købmand Niels Thygesens datter. 1784 overtog han svigerfaderens forretning og den store købmandsgård "Lybækkergaarden" på Østerågade, en af Aalborgs prægtigste købmandsgårde. Til hovedfløjen hørte 4 andre huse. Gården blev nedbrudt i 1918. Hans Wigelsen drev udstrakt handel med alle slags varer, især på Norge, og købte landbrugsprodukter, som sejledes ind fra egnene omkring Limfjorden. Han rådede over to havnepladser. Hans hovedbog findes på Aalborg historiske museum og giver et billede af handelsvirksomheden.

Jacob Kjellerup (1760-1831)

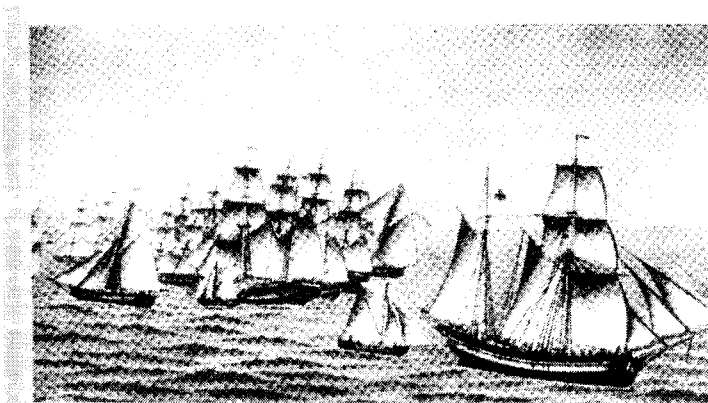
Han var Stadshauptmand, dvs. øverstbefalende for Borgervæbningen, og var primus motor for genoprettelsen af det gamle skydebroderlav, og han blev udnævnt til justitsråd. Endelig oprettede han efter de engelske angreb på København et jægerkorps. I 1805 byggede han en ny købmandsgård på hjørnet af Nytorv og Lille Kongensgade, som endnu eksisterer. Han havde 3 sønner, Niels, Broder Knud og Jens, som blev optaget i faderens firma, der fik navnet Wigelsen og Sønner. Broder Knud blev søofficer og gift med en officersdatter fra Kristiansand i Norge, hvis søster blev gift med Hans Kaarsbergs søn Frederik Christian. Broder Knud var gudfader til Hans' sønnesøn Broder Wigelsen Kaarsberg i 1824.

Hans Kaarsbergs svigerfar Jens Berlin (1728-1806) var født i Aalborg, søn af købmand Oluf Hansen Berlin, og fik borgerskab 1754 som købmand på Gl. Torv. Han blev gift 1' gang ca. 1854 med præstedatteren Margrethe Winde og 2' gang i 1763 med Talche Hornemann Friis, datter af præsten i Astrup. Jens Berlin havde 3 børn i første ægteskab og 7 i andet. Han var den sidate, der blev gravsat i Budolfi kirke. Det skete først et år efter dødsfaldet, da der krævedes kongelig tilladelse for at kisten kunne nedsættes i familiebegravelsen.

En langt ældre Aalborg-borger blev gennem sin efterslægt indgiftet i slægten Kaarsberg. Det var den betydelige embedsmand Thøger Lassen. Han var vistnok født i 1623, muligvis i Viborg, og blev meget velstående, bl.a. ved medgift fra sine 3 hustruer. 1660 ægtede han borgmesterdatteren Elsebet Hansdatter, hvorved han kom i besiddelse af Niels Christensens store gård på Østerå, som

senere blev Jens Berlin Kaarsbergs. 1665 købte han herregården Rødslet i Vadum sogn. Sønnen Peder Thøgersen Lassen blev adlet de Lasson og ejede Rødslet. Når Thøger Lassen nævnes her skyldes det, at en af hans efterkommere i 6' led blev gift med Hans Kaarsbergs sønnesøn Broder Wigelsen Kaarsberg

KAPERVÆSENET

To små kapere har udskilt et skib af konvojen

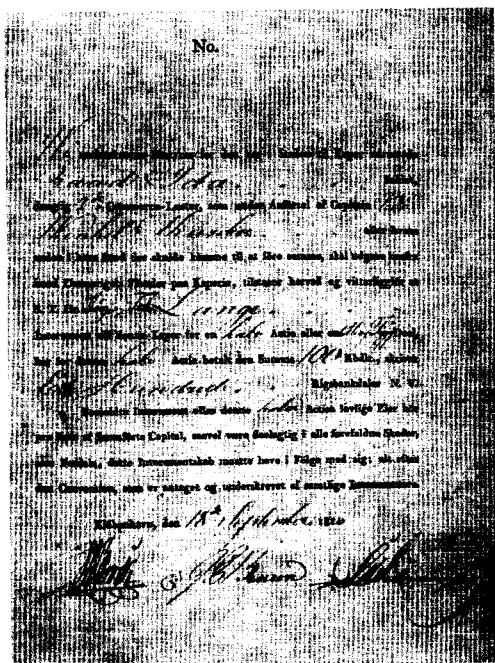
I årene efter 1807, da den gyldne tid for Danmarks handel med ét slag var forbi efter Københavns bombardement og tabet af orlogsflåden, blev store dele af handelsflåden lagt op og tusinder af søfolk mistede deres erhverv.⁷ Da opstod kaperiet, en art lovligt sørøveri, hvorunder der på privat og offentligt initiativ blev skabt en flåde af kapere, der kunne "gøre fjenden et afbræk" og skaffe arbejde til søfolkene. 14' september 1807 udgav regeringen et "Reglement for Kaperfarten og Prisernes lovlige Paadømmelse"

I 22 lange paragraffer bekendtgjordes de udførlige regler for, hvordan fartøjer udrustede med kanoner måtte opbringe og om fornødent ødelægge britiske fartøjer og indbringe dem til undersøgelse. Skibsførerne skulle aflægge ed på at ville overholde reglementet og søkrigsartikelbrevet. Det tog nogen tid at skaffe udrustning og erfarent mandskab til de mange skibe. Pengemidlerne

skaffedes ofte af private interessentskaber eller handelshuse, og mange sømænd havde erfaring fra sejlads med armerede Ostindie- og Kinafarere.

Den samlede kaperflåde nåede efterhånden op på flere hundrede armerede fartøjer med i alt nogle tusinde mands besætning og adskillige hundrede kanoner. Men alle skibene var private og uorganiserede, så de var afskåret fra at udføre indbyrdes koordinerede aktioner. De fleste kapere førte kun 2 kanoner, en del 6 eller 12 og enkelte 18 til 24, men ofte var det umuligt at skaffe det antal kanoner, som de enkelte skibe havde ret til at føre. Når et opbragt skib var undersøgt, blev der afholdt auktion over det, og udbyttet blev delt med den ene halvdel til skibsejeren og den anden til mandskabet efter fastlagte regler. Mange arbejdede forgæves, medens andre hurtigt gjorde fortuner.

⁷ Kay Larsen: Danmarks kapervæsen 1807-14 (Kbh. 1972)

Aktiebrev for kaperbåd *Ida*, 1813.
Tilhører Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg.

Kapervæsenet indbragte landet vældige værdier i form af udenlandske varer, og handelsflåden forøgedes med større søgående skibe til erstatning for de over tusinde, der var blevet opbrugt af englænderne under krigstilstanden. Da der i 1810 blev meget stort udbytte af kaperiet, bestemte regeringen, at halvdelen af, hvad der indkom ud over 10.000 Rd, skulle lånes til statskassen på 6 års opsigelse. Derved indgik 11 millioner Rd. i statskassen. Samme år bestemtes også, at ikke kun britiske, men alle fjendtlige skibe kunne kapres, hvad der medførte adskillige uoverensstemmelser, bl.a. med Amerika.

Jacob Kjellerup havde et af de største kaperskibe. Derom skriver Kay Larsen: "Jagten "Victoria" af Aalborg. 30 Mand, 8 Kanoner, 23 Kommerce Læster, Kapt. Jens J. Winning, Rheder Købmand Jacob Kjellerup. Der var tiltænkt det store Fartøj 12 Kanoner og 40 Mand, men det var ikke muligt at opdrive saa mange Kanoner og Matroser i Aalborg. Jagten, der var en ypperlig Sejler, udgik fra Aalborg i Begyndelsen af September 1808 og laa om Vinteren i Norge. Genoptog Krydsningen i Marts 1809, men da baade Rheder og Fører var meget forsigtige Mænd og Konvojerne paa denne Tid var særlig godt beskyttede, var Udbyttet saare ringe. Der opbragtes kun en ballastet Pappenborger, som sendtes til Aalborg til Undersøgelse. I Maj 1809 kaldtes Kaperen tilbage af Rhederen, der ikke vilde "vove den" i de lyse Nætter! Den havde da kostet ham 15-16.000 Rdlr."

Hans Kaarsberg fik som reder d. 4' august 1810 kaperbrev til en af de mere beskedne kaperbåde med navnet "Den uvisse Gevinst". Den var på 1 Kom. Læst og førte 3 kanoner; den havde besætning på 12 mand, og kaptejnen hed Peder Lorentzen. Der forlyder intet om dens togter.

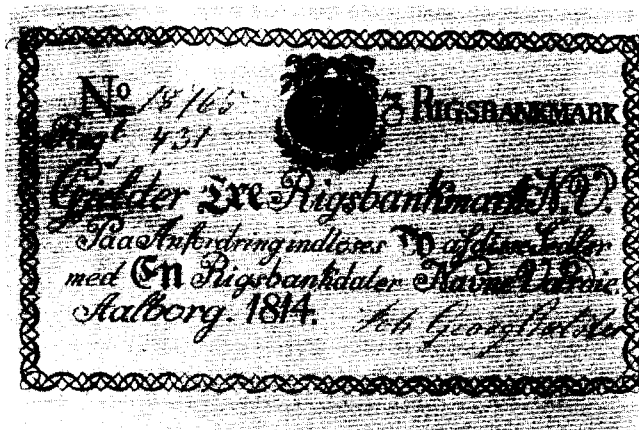
Kapernes navne var et kapitel for sig. Af et tilfældigt udpluk kan nævnes: Tordenskjold, Hævneren af Harme, Ræven, Aarvaagenhed, Victoria, Dristigheden, Gribben, Den lille Røver, Den modige Haj, Prøvestenen, Spion,, Danneskjold, Patrioten, Ebenezer, Agtpaa-givenhed, Tolderen, Snildhed og Mod, Snapop.

STATSBANKEROTTEN

Napoleonskrigene efterlod Europa i en tilstand, der for nogle lande medførte sammenbrud af staternes økonomi. Dette gjaldt for Danmark såvel som for Sverige, Holland, Østrig og Preussen. At en stat går bankerot vil sige, at den ikke opfylder sine økonomiske forpligtelser. Den kan stoppe indløsning af sedler med deres pålydende værdi i f. ex. sølv, eller undlade at betale

renter på obligationer eller ændre betingelserne ved gældsforhold.

I 1800-tallets begyndelse havde krigsforholdene medført, at sølvværdien af de sedler, som udstedtes af statens bank og kaldtes kurantdalere, var faldet til 1/14 af den oprindelige. Tilliden til pengevæsenet var faldet så vidt, at enkelte personer udstedte deres egne pengesedler. Regeringen måtte gribe ind,

En privat udstedt, midlertidig pengeseddel

I

og det skete efter et halvt års hemmelige forberedelser ved udstedelsen d. 5^e januar 1813 af en forordning, der indledtes med "Da statens hidtilværende pengevæsen er rystet i sit inderste, så have Vi besluttet at bringe orden og fasthed deri til veje ved at sætte det på en varig og urokkelig grundvold (.....) Vort folks tillid til Os, at intet er Os så vigtigt som omsorgen for dets vel, og at de midler Vi vælger, er frugterne af lang og moden overvejelse, vil skænke den nye plan held. Almenvellets sikre vedligeholdelse kræver opofrelser fra de enkelte. De besværligheder, som en forandring der er så pludselig og altomfattende som denne, fører med sig, må kun betragtes som bidrag til fædrelandets tarv. Thi byde og befale Vietc."

Forordningen gik ud på, at Kurantbanken blev ophævet og erstattet af en ny statsbank kaldet Rigsbanken. Veksel-forholdet blev sat til 6 Kurantdaler for 1 Rigsbankdaler, men ved ændring af sølvværdien blev det reelle bytteforhold ca. 1/10. I en periode forsvandt alle mønter, da deres metalværdi var større end deres pålydende. Da der var en mængde forskellige regler og aftaler for private gældsforhold, resulterede omvæltningen i megen uretfærdighed. Nogle gik fallit, medens andre ufortjent blev velhavende. Da pengeombytningen dog ikke løste de finansielle problemer, blev der påbudt en éngangsskat på 6 % af alle ejendommers værdi – at betale i sølv. De mange ejere, der ikke kunne præstere dette, måtte udstede en første prioritet i ejendommen til staten med

6 ½ % i rente. Det var så meningen, at banken skulle brænde de sedler, som indgik, for at mindske seddelomløbet, men det varede hele 25 år, før sedlerne nåede Pari.

Udgangen af krigen blev som bekendt, at Danmark ved Kieler-freden 15^e januar 1814 måtte afstå hele Norge til Sverige. Norges statholder, kong Frederik 6's fætter Christian Frederik – den senere kong Christian 8^e af Danmark – modsatte sig afståelsen, og en stormandsforsamling vedtog d. 17^e maj 1814 på Eidsvoll en grundlov for Norge, som derefter havde Christian Frederik som konge. Der forhandlede med Sverige, men sidst i juli begyndte krigshandlinger mellem de to lande. Allerede 8^e august sluttedes dog våbenstilstand med det overmægtige Sverige, hvorefter Stortinget 4^e november vedtog ændringer i grundloven. Samme dag valgtes kongen af Sverige, Karl Johan (Bernadotte), til Norges konge.

For Hans Kaarsberg som for de øvrige borgere var krigstiden særdeles svær at komme helskindet ud af. Ifølge sønnens bibelindskrift var administrationen af raffinaderiet, ved siden af de turbulente pengeforhold, hovedårsagen til tabet af hans velstand. Hans formue blev fra 1814 til hans død i 1826 reduceret fra 300.000 Rdr. Dansk Courant til 11.000 Rbd. Sedler og Tegn. Forretningen blev overtaget af sønnen Jens Berlin Kaarsberg, som det lykkedes at bringe den på fode igen, ifølge fotograf Anton Kaarsbergs undersøgelse.

FAMILIEN

Hans Kaarsberg blev 17' maj 1786 viet i Budolfi kirke til *Frederikke Charlotte Friis*, født 1758 som datter af major Frederik Christian Friis og Marie Cathrine von Schmiden, og død 21/5 1795.

Deres børn var:

1) *Peter Frederik* f. 27/8 1788, død 15/7 1840 i København, som fik borgerskab 1810 som købmand i Aalborg, men senere flyttede til København, hvor han var musik-informator. Han blev gift 1812 med sin kusine *Jakobine Kaarsberg* (1782-1848)..

De fik, inden ægteskabet opløstes, børnene:

Hans Jacob 1814

Frederik Sophus 1821

Rikke ca. 1822

1826 blev han gift med *Karen Jeppesen* (ca. 1808-1865) og fik børnene:

Petrine Frederiche 1828

Frederik Wilhelm ca. 1833

2) *Frederik Christian* f. 16/10 1791, død 20/9 1841 i Aalborg. Købmand i Aalborg, se side 23 Han blev gift 26/4 1815 med den norske *Antoinette Wilhelmine Fangen* (1797-1839) og fik børnene

Frederikke Cathrine Sophie 1817

Hans Wilhelm 1818

Hansine Wilhelmine 1820

Hans Wilhelm 1822

Broder Wigelsen 1824

Magdalene Louise Mathilde 1826 (Gift 1851 med etatsråd Jacob Nielsen Kjellerup, ejer af Visborggaard ved Hadsund)

Antoinette Christiane 1828

Sophie 1830

Sophus 1833

Johan Wilhelm Fangen 1835

Cecilie Elisabeth 1838

3) *Marie Cathrine Louise* f. 3/1 1794, død 18/12 1847, blev gift 1814 med købmand i Aalborg *Peter August Rasch* (1784-1849), med hvem hun fik børnene

Frederikke død 1818

Hans Frederik 1816-19

Johanne Frederikke 1818-18

Sophie Frederikke 1819

Hans Frederik 1821

Sophie Christine 1832

4) *Maren Wissing* (1795-95)

Hans blev gift 2' gang 20/1 1796 med *Sophie Christine Berlin*, født 4/11 1776 som datter af købmand Jens Berlin og Talcke Hornemann Friis født 1740. Talcke var halvsøster til Hans' første kones far. Hun døde 24/2 1840, skiftet efter hende ses i Bilag 1. Med hende fik han børnene:

5) *Frederikke Charlotte* (1797-1875) blev gift med *Andreas Severin Lund*, ejer af Vrejlev kloster og Ridemands mølle, og fik børnene:

Hans Peter 1823

Johan Peter 1826

Sofie Kristine 1828

Niels Peter Juul 1830

Frederikke Charlotte 1834

Lovise Dorteia 1836

6) *Talcke Hornemann* (1799-1883), ugift.

7) *Jens Berlin* (1801-1866) Købmand i Aalborg, se side 25 Var gift med *Christine Møller Galthen* (1803-44) og fik , børnene:

Hans Sophus (1833-34)

Anton Sophus 1834

Sophie Kristine 1836

Caroline Jakobine 1839

Mads Galten 1841

Talcke Hornemann (1844-44)

8) *Maren Wissing* (1803-79)

9) *Hans Berlin* (1805-84), sognepræst på Færøerne, senere i Græse og sidst i Skelby, se side 26 Han blev gift med *Isabella Regina Barbara Jung* (1812-36) og fik, datteren
Louise Augusta Sophie Berlin 1834

Hans Berlin blev gift 2' gang med *Emma Elise Charlotte Hilda Amalie Reumert* (1824-88) og fik børnene:

Alexander Johannes Regulus Sophus
Berlin 1844

Regine Angelica Frederikke Talke Berlin
1845

Jens Wilhelm Berlin 1847

Anna Alvilda Maren Berlin 1848

Ida Marie Louise Josephine Berlin 1849

Hertha Andrea Coradine Mathilde Berlin
1850

Johannes Berlin 1852

Hans Sophus 1854

Peder Johannes Fridenreich 1856

Anton Louis Alexander 1858

Ellen Marie Sofie 1866

10) *Ida Kirstine* (1807-08)

11) *Konrad Holm* (1809-98), ejer af Ridemands mølle, gift med *Julie Hagen* (1815-86), fik børnene:

Marie Sophie 1845

Julie Konradine 1848

Hans Moritz Hagen 1850

Jens Berlin 1851

Laurits Christian Hagen 1858

12) *Ida Margrethe* (1811-82), gift med *Japetus Smith Steenstrup* (1813-97) professor, fik børnene:

Johannes Christoffer Hagemann
Reinhardt 1844

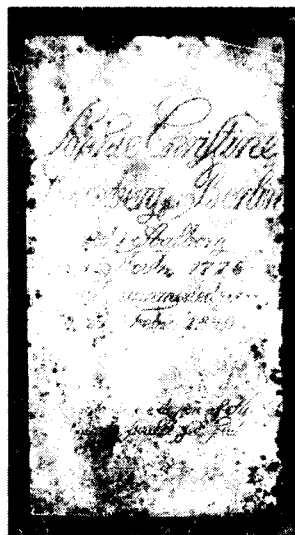
Sophie Christine 1846

Johanne Marie Lovise 1852

13) *Andreas Jakob* (1814-61), sognepræst i Lemvig, gift med *Sophie Marie Emilie Frederikke Agathe Stockfleth* (1824-1911). Ingen børn.

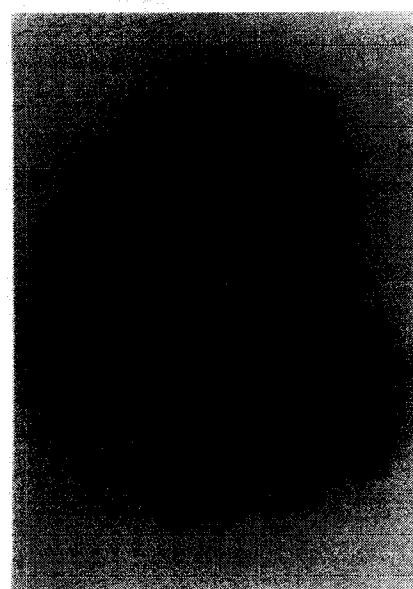
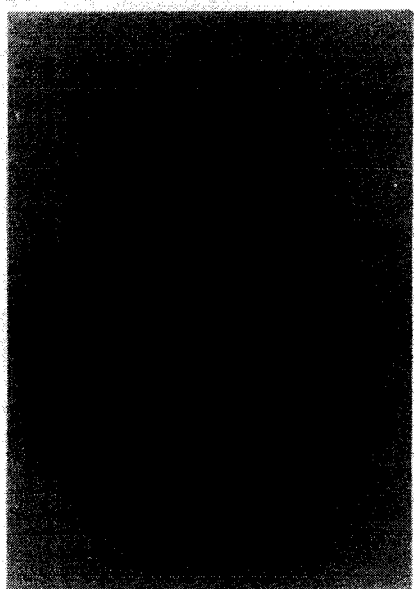
Hans Kaarsberg døde 18' April 1826 og blev begravet fra Budolfi kirke. Han havde d. 8' November 1806 købt et gravsted på Aalborgs Almene Kirkegård, hvorpå i perioden 1808-1866 blev gravsat i alt 19 personer af familien, den sidste Jens Berlin Kaarsberg. Gravstedet er nedlagt, men endnu bevarer to af gravmælerne, som her er afbildet.

På side 24 vises omslagene til begravelsessalmerne for Frederik Christian og hans hustru Antoinette Wilhelmine.

Gravmæler for Frederik Chr. Kaarsberg og Sophie Christine Kaarsberg f. Berlin

FREDERIK CHRISTIAN KAARSBERG

Frederik Christian Kaarsberg og Antoinette Wilhelmine Fangen

Frederik Christian, denne forfatters tipoldefar, fik borgerskab 1810 som købmand i Aalborg og blev faderens kompagnon. Han var kaptajn i borgervæbningen indtil 1826, da han blev udnævnt til russisk vicekonsul. Som et resultat af handelsvirksomhedens tætte forbindelser med det norske marked blev han gift med den norske officersdatter *Antoinette Wilhelmine Fangen* (1797-1839), med hvem han fik 11 børn. Af disse kom 4 til at tilbringe deres voksne liv i Norge.

Hansine Wilhelmine (1820-99) blev 1844 gift med købmand Thorvald Magnus Hansen og fik 3 sønner med efternavn Kaarsberg-Hansen (med eller uden bindestreg). Den ældste udvandrede til USA.

Hans Wilhelm (1822-57) døde ugift som handelsfuldmægtig i Oslo.

Antoinette Christiane (1828-55) blev gift med købmand Salve Salvesen og døde barnløs.

Cecilie Elisabeth (1838-59) blev efter søsterens død gift 1857 med Salve Salvesen og fik en datter, gift Owren.

Sønnen *Sophus* blev telegrafbestyrer i London og gift med Seline Luckey og fik med hende 2 børn.

Sønnen *Broder Wigelsen* blev købmand og senere stationsforvalter i Fredericia og gift med Marie Cathrine Sophie Christiane Brøchner og fik med hende 5 børn. Hans historie kan læses i kapitlet Stationsforvalteren.

De øvrige 5 børn tilbragte deres liv i Danmark.

Et år efter sidste barns fødsel døde moderen 1839, og 2 år derefter døde Frederik af sorg 20/9 1841 og blev begravet fra Budolfi kirke. Hans gravmæle kan endnu ses på Aalborgs Almene Kirkegård ved siden af hans stedmoders. (Se forrige side).

Psalm

afslutning

ved

Madame

Antoinette Kaarsbergs

høitidelige Begravelse

paa

Aalborg Kirkegaard

Søndagen den 12te Februar 1839.

Aalborg.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

Gravskrift.

Her hvile
de jordiske Levninger af
Antoinette Wilhelmine Kaarsberg,
født **Fangen.**

Hun var fød i Christianssand den 22de Jan. 1797,
og døde i Aalborg den 5te Febr. 1839.

1815 blev hun gift med

Frederik Christian Kaarsberg,
Kjøbmand og russisk Vice-Consul i Aalborg,
i hvilket Ægteskab hun blev Moder til 11 Børn,
hvoraf de 2de ere gaaene forud.

Hun var sin Mands trofaste Ledsagerinde
i onde som i gode Dage,
Hun var sine Børns sømme og kjærlige Moder,
og derfor vil de stedse velsigne hendes Minde.
lang og haard var hendes Kamp mod
Jordens Lidelser,
förend Hjerter brast og Sjælen fandt
Fred.

~~~~~

Psalm

ved

Kjøbmand og Viceconsul

Fred. Chr. Kaarsbergs

Dordefærd

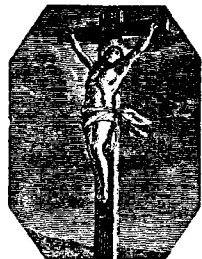
paa

Aalborg Kirkegaard

Lørdagen den 25de September 1841.

Aalborg.

Trykt i Stiftsbogtrykkeriet.

Gravskrift.

Her hvile
de jordiske Levninger af
Frederik Christian Kaarsberg,
Kjøbmand og russisk Vice-Consul i Aalborg.

Han var fød den 16de October 1791;

blev 1815 gift med

Jomfru **Antoinette Wilhelmine Fangen,**
og i dette Ægteskab Fader

til 11 Børn,

af hvilke de 8 nu staae fader- og moderløse
tilbage.

Dybt nedbøiet ved sin uforglemmelige

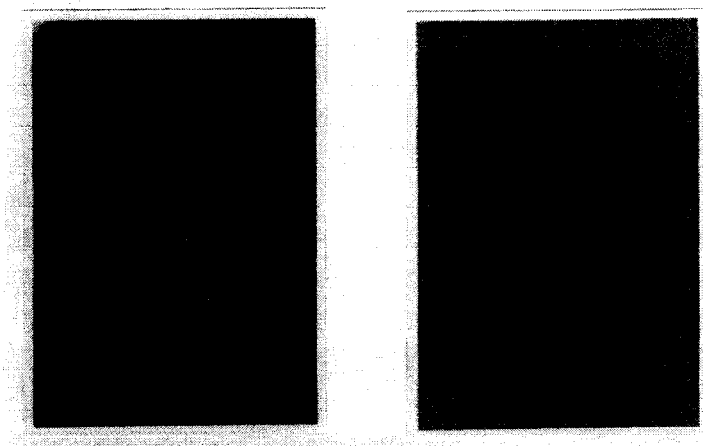
Hustrus Død

og træet af Livets Möie skjænkede

Herren ham Hvile,

da han blidt hensov den 20de Septbr. 1841.

~~~~~

JENS BERLIN KAARSBERG*Christine Møller Galthen og Jens Berlin Kaarsberg*

Da Hans døde og hans forretning var blevet offer for tidens omskifteligheder, var sønnen Jens Berlin Kaarsberg (1801-66) 25 år gammel. Af andre kilder fremgår det, at det i de følgende år lykkedes ham at bringe faderens forretning på fode igen. Her skal blot fremføres et resumé af hans virke.

Allerede 1810 havde sønnerne af Hans' første ægteskab fået borgerskab som købmænd, men Peter Frederik rejste senere til København, blev gift dér og ernærede sig som musikinformator. Året for Jens' borgerskab er ikke opsøgt, men han overtog ved faderens død ledelsen af forretningen og bragte den på fode.

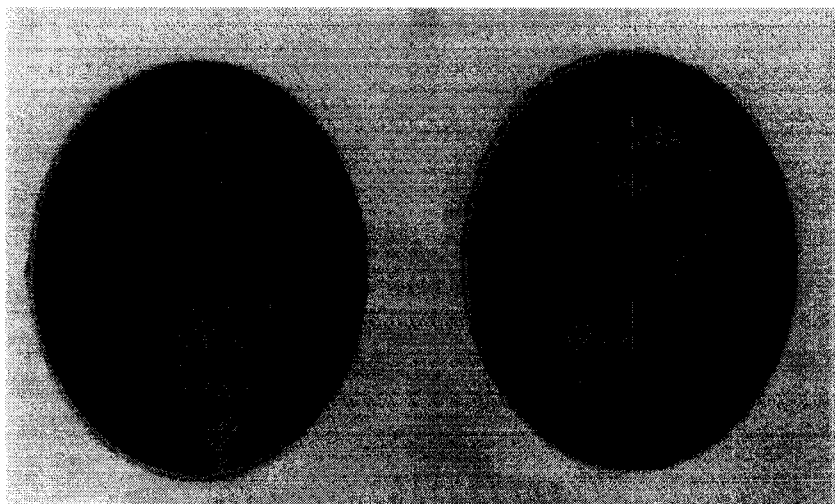
Ved folketællingen 1834 boede Jens med sin hustru Christine Møller Galthen og sin moder Sophie Christine Berlin i den gamle gård i Maren Turis Gade 284. I 1840 var han flyttet til nabogården i Østerå, som han havde købt i 1837, med Christine og deres 3 ældste børn. Han ejede gården indtil den i 1862 blev købt af Håndværkerforeningen for nedrivning i 1866, året da Jens døde.

Den store gård på hjørnet af Østerå (se side 5) og Stranden var opført i 1602 af Jens Christensen og ejedes i 1682 af Thøger Lassen. Ca. 1696 blev den sammenbygget med en nabogård til Købmands- og Gæstgivergård. Dens volumen blev derved langt større end Hans Kaarsbergs gårds. Den husede i øvrigt i ca. 1644 den berømte general Wrangel under den svenske besættelse af Aalborg.

Ved gårdens nedrivning efter Jens' død blev den delvist opmagasineret for senere opførelse i Den Gamle By i Århus, og en del af de prægtige, oprindelige renæssance-paneler blev indlemmet i Aalborg museums samlinger og monteret – ved delvis sammenstykning – til at danne "Aalborg-Stuen", som i dag kan ses i museet. (Se side 16)

I Bilag 2 pp er gengivet nogle af Jens' private breve.

HANS BERLIN KAARSBERG

Hans Berlin Kaarsberg og Emma Reumert

Jens' 4 år yngre broder Hans Berlin (1805-84) blev den i slægten, blandt hvis efterkommere mange har gjort sig bemærket i deres samtid. Han blev gift i 1833 med *Isabella Jung* og rejste sidst i oktober samme år som præst til et kald på Færøerne. En uhyre dramatisk rejse under efterårsstormene, hvor skibet måtte søge ly i Kleven i Norge. Familien fik da et 5 ugers ophold i den nærliggende by Mandal, hvorefter rejsen fortsatte i 7 uger, først til Shetlandsøerne og så skiftevis mod Færøerne og mod Norge, indtil de atter var tilbage i Mandal. Først langt hen på foråret nåede de målet, og det første brev fra Regina til forældrene blev skrevet d. 28. juni. Isabella fødte i november 1834 en datter, men døde 1836 under en ny graviditet, og den stærkt deprimerede Hans vendte 1839 tilbage til et nyt kald i Græse, senere i Skelby.

1843 blev han gift 2. gang med *Emma C.H.A. Reumert*, med hvem han fra 1844 til 1866 fik 11 børn, hvoraf de 6 døde som små. Blandt

børnene kan fremhæves *Hans Sophus*⁸, (1854-1929), som blev amtslæge i Sorø, var forfatter især af en række rejsebøger fra Nordafrika, Kaukasien og Lapland, og deltog ivrigt i den offentlige debat, hvor han var en stærk modstander af kvindesagsbevægelsen. Han udgav også sine Memoirer (nævnt side 3) med en lang række karakteristiske af datidens personligheder. En af hans sønner, Ulf, var tandlæge, studentsanger og -roer og deltog 1949 i det første "Vikingetogt" til England med skibet "Hugin".

En anden af Hans Berlins sønner var *Peder Johannes Fridenreich*, (1856-1917), som blev medicinsk professor og overlæge ved Sankt Lucasstiftelsen i København. Hans søn *Otto Irminger Kaarsberg* (1894-1970) var jurist, højesteretsdommer fra 1947 og højesterets-præsident 1958-64.

Datteren *Ellen Marie Sofie* (1866-1934) var forfatter og kaldte sig ved sin moders navn Reumert.

⁸ Se Georg Brandes: Samlede Skrifter XV side 215-220 (Gyldendal 1905)

BILAG 1

/Til side 21)

Skiftet efter Sophie Christine Kaarsberg
(Rigsarkivets mikrofilm 9208A, side 758, 761 og 804)

26/2 1840 – Dødsanmeldelse for Enken Madame Sophie Kirstine Kaarsberg, 64 Aar, er anmeldt
Død. Aalborg Skifteret den 24 Febr. 1840

A: Mørch

Aar 1840 den 6 Marts Eftermiddag Kl 3 blev den ordinere Skifteret sat og holdt i Gaarden N 284 ved Stranden. Rettn blev administreret af Fuldmægtig Tilleman i Borgmesteren Laur M... aad Mørks Forfald. - Protocollen blev paa Skifteskriverens Brorsons Vegne sat ved C. Brorson. - Som Vitterlighedsvidner vare tilstæde Vurderingsmændene Vognsen og Heilbro... Hvorda blev paabegyndt Skiftet efter Kiøbmand Hans Kaarsbergs Enke Sophie Christine født Berlin. - Ved Forhandlingen var nærværende den Afdødes Søn Consul Kjøbmand Jens Berlin Kaarsberg, som opgave Arvingerne at være – en Datter Frederiche Charlotte gift med Proprietair Lund paa Wreilefkloster, en Datter Thalke Hornemann ugift – en Søn Hans Berlin Præst i Græse i Siælland, en Datter Maren Wissing – ugift hjemme – en Søn Conrad Holm Kaarsberg – Forpagter paa Ridemands Mølle, og en Søn Andreas Jacob Kaarsberg Theologisk Candidat – samt en Datter Ida Margrethe Kaarsberg ugift og hjemme. - Desuden anmeldte Consul Jens Kaarsberg – følgende Den Afdødes Stedbørn – nemlig Musiklærer Peter Frederick Kaarsberg for Tiden i Kiøbenhavn og Viceconsul Frederick Christian Kaarsberg her i Byen samt Lovise Kaarsberg gift med Kjøbmand P. Rasch her i Byen. - Som Værge for de Umyndige blev beskikket Consul Jens Kaarsberg som haver at forestaae dette (Her følger 5 siders registrering etc.)

Aar 1840 den 8^e August Eftermiddag Kl 3 blev den ordinere Skifteret sat og holdt paa Aalborg Raadstue og der foretaget Skiftet efter Enkemadame Sophie Berlin Kaarsberg – Procurator Møller mødte paa Arvingernes Vegne og fremlagde en Declaration fra Fred. Sophus Kaarsberg med Executor af 30 Juli dA vedlagt 2^e Panterettighed en d^o for Kjøbmand Fred Kaarsberg her i Byen, af 17 Juli og en do for Kjøb: P. Rasch af s. Sted: Hvorefter ingen af disse Personer have Krav paa Arv efter den afdøde, eller forhen afdøde Mand Hans Kaarsberg, ligeledes foreviiste han een Jomfruerne Talke Maren og Ida Kaarsberg under 19 Maii dA: allernaadigst udstedt Bevilling til at være myndige under Curator. - I Henhold til disse Documenter begjærede han de øvrige myndige Arvinger Boet extraderet til fri Raadighed. ad..... Extradition blev af Skifteretten indvilget imod at Hr Møller paa Arvingernes vegne ved sin Underskrift her i Protocollen forpligtede sig til at indestaae Skifteretten i enhver Henseende for Følgerne af en saadan Extradition. - I Recognition blev erlagt

A. til Skifteretten.....24

B. til Skriveren.....8

C. W/.... tiltetsfond.....6-2-6

Vitterlighedsvidnerne

og Mændene for Registrering 3 - ” - ” i alt 41 – 2 – 6

hvilke een og fyrgetyve Rigsdaler Mark Sk. - Hr Møller betalte og det Passerede Underskrevet. –

Møller

BILAG 2

(Til side 25)

(Bilag 2, 3 og 4 er udpluk af en samling af Jens Berlin Kaarsbergs breve, som findes i det Kongelige Bibliotek i København)

Brev fra Jens Berlin Kaarsberg til broderen Hans Berlin Kaarsberg.

19 Juni 1840

Min kjære Hans!

Endelig har jeg da havt Papirerne aabnede men, ei kunnet finde noget Afkald fra Peter, derimod fandtes Beviisligheder nok for at han skylder mere til Boet en hele dets Activer beløber. Hvad er herved at gjøre? Det er dog ærgerligt om Boet skulde under Skifterettens Hænder, det er langvarigt, skadeligt for den Smule. Der er og meget ubehageligt om hver ? Sl....., hvoraf næsten Alt han Afferterne blev Din for os Alle skal under Hammeren. ? Jeg har talt med Procurator Møller og han er af min Meening, at jeg skulde tilskrive Dig herom, at Du kunde erkyndige Dig om der gives nogen retlig Maade at faa Afkald paa fra P.s Søn. Der er ei nogen Tvivl om at jo Mine (??) veed Peters mislige Pengeforhold til Hjemmet, og veed hun ei Boets Ringhed, saa kan saadant let oplyses for hende; see nu hvad Du kan gjøre, Med en Rets..... og dernest med Vedkommende, maaskee med Fætter Peter. (Måske Peter (1780-1854) i Århus, søn af Hans K's broder).

Boet skylder til Directionen for Statsgjælden 821¹ 9³/₄ ß Sølv, af denne Gjeld har Moder for længst undladt at betale Renter, hun blev dog sagsøgt og undergik dem hvilken dog ei blev exequeret da hun beviiste der Intet var at tage og hun dog saalænge det hang sammen, nogenlunde kunde slaae sig igjennem. For, uagtet denne Fredning, at faae Boet extraderet har jeg skrevet en motiveret Ansøgning til Statsgjælden og tilbudet 25 %, denne Arf(?), som er forsynet med Taxationsforretningen Notarens A..... etc, og som beviiser at Boets Activer er 4161 – ” – 8 og dets Passiver er 3800 ¹ forinden Gjelden til Statsgjeldsdirectionen, er nu endelig blevet bragt i Orden og underskrevet af os Alle. Her vil den blive oversendt til Underskrift og Indlevering, naar jeg har været hos Stiftamtmanden med samme.

Min bette Anthon har nu p: 17^d Dag lagt syg, han ligger stille hen og sover næsten bestandig, nyder Intet og klager sig ei, men falder af og er meget syeg, det maa vel dog være Nervefeber, skjøndt Van Deurs siger det kun er en nervøs Forkjølelse, Feber kan jeg ei heller skjønne han har havt siden de første Par Dage. Vor Herre bevar ham! Her dør i denne Tid mange Børn.

Din heng: Broder
Jens Berlin Kaarsberg

(Den omtalte P. er Jens' ældste halvbroder, Peter Frederik Kaarsberg, f. 1788, musiklærer i København, som døde 15' maj 1840. Han havde 3 sønner og 2 døtre med 2 hustruer. "Mine" kan have været en tredje partner.)

BILAG 3

(Til side 25)

Brev af 22 Juli 1840 fra Jens til Hans Berlin Kaarsberg

(En side om en handel med mahognitømmer)

Jeg har da endelig modtaget Brev fra Andreas, og jeg seer deraf at der dog er Vanskeligheder ved at faae Afkald fra P.s Søn. Beviiser for at Peter er skyldig til Boet Meere end hele Boet beløber kan nok tilveiebringes, men ei før jeg faaer aabnet for Bøger og papirer som ligge under rettens Forsegling. Jeg vil vel ønske jeg havde Endelighed paa alt det Vrøvl. Jeg kunde jo gjerne skaffe Rettens A.... om Boets Status samt notarialiter Afskrift af en Obligation som P. har givet Fader for Laanet. Penge samt D^o Udskrift af meer Gjæld som P efter de gamlr Bøger er i, men saadant giver mig uhyre Vrøvl forbunden med ei faa Bekostninger. P.A. Kaarsberg.
Samvittigfuldhed d.... noget vidt om ei engang slige Beviisligheder, skulde være ham nok for venlig til at kunne underskrive som Curator. Gjør det nu som du bedst og venligst kan og see at faa Endelighed paa det.

(Endnu 1½ side om forskelligt)

BILAG 4

(Se side 5, spalte 2)

Fra Jens Berlin Kaarsberg (35 år gl.) til den senere svoger (23 år gl.)

Aalborg d: 25^d Feb^r 1836

Hr. J. S. Steenstrup Kjøbenhavn

Jeg veed at Intet som henhøre under Deres Fag, undgaaer Deres Opmærksomhed, og er derfor overbeviist om at De, da saa god Leilighed i Kjøbenhavn har existeret, har Indstuderet(?) Dem i Børnekoppernes Væsen og Natur, paa Grund heraf beder jeg Dem meddele mig Deres Raad: skulle vi lade os vaxinere? Eller ei? –

Børnekopperne ere nu rundt om Aalborg og selv her i Byen ere 3 a 4 Skp angrebne. Justits..(?) H har averteret at han vaxinerer, samt at han og revaxinerer om Nogen dette maatte ønske; taler Man med ham om Revaxination da vil han aldeles ikke raade enten fra eller til, og vil Nogen revaxineres da tager han Vaxinen undertiden af Børn til Voxne undertiden af Voxne til Voxne. Med min Læge van Deurs talte jeg igaar om Revaxination for min Kone og mig, han svarte: ”at han dertil var villig naar vi selv dertil bestemte os, han havde ikke været istand til at erholde hverken eller Vished om at det gavnede; skade troede han ei det kunde, men der var Flere som havde været meget plagede af de Ubehageligheder som Revaxinen medfører; han tog aldrig Vaxine af Andre end Børn.” Jeg kan saaledes her intet Raad faae i denne mig saa aldeles fremmede Sag, og at lade mig revaxinere, ene og alene fordie min Naboe og Gjenboe gjør det, det

Min venskabelige Begjæring til Dem er nu herved om Raad, og skulde De, som alle vore Læger her, finde det betenkeligt at give saadant, tjen mig da med Oplysning at jeg i denne Sag kan raade mig selv.

Hverken min Kone eller jeg har Frygt for Børnekopperne, men skulde én af os eller begge faae dem, da veed jeg ei hvorledes vi skulle bære os ad med dendige Huus..... vi have. –

Med Hilsen fra hele min Familлие
tegner jeg mig venskabeligst
Jens Berlin Kaarsberg

Næste brev fra samlingen dateret ca. 10 år senere har overskriften

Min kjære Svoger Steenstrup!

Og sidste er dateret 19/8 1863 og har overskriften

Kjære Svoger!

Slægtskrønikens kapitler

Direkte aner:

		Afsluttet md/år
1 - Herredsfogden	* <u>Anders Hansen</u> Korsebjerg ca. 1600-1665	04.02
2 - Langelænderne	* Bondeslægter 1600-1850	03.92
3 - Pellerne på Langeland	* Pelle-slægten 1606-1995	95
4 - Præsten	* <u>Hans Andersen</u> Korsebjerg 1628-1697	02.02
5 - Themand og Vintapper	* <u>Andreas Hansen</u> Kaarsberg 1681-1756	12.98
6 - Kobbersmedene	* Bodecker-klanen 1700-1850	12.94
7 - Købmand og Vinhandler	* <u>Peter Andreasen</u> Kaarsberg 1719-1774	07.03
8 - Selvejrbonden	* Hans Rasmussen 1740-1816	08.93
9 - Papirmagerne	* Widerström-slægten ca. 1740-1840	12.96
10 - Brændevinsbrænderen	* Niels Larsen Høygaard 1746-1792	11.96
11 - Købmand og Klædehandler	* <u>Hans Petersen</u> Kaarsberg 1757-1826	08.04
12 - Garveren	* Johan David Bodecker 1767-18??	01.97
13 - Konditoren	* Louis Comestabile 1770-18??	02.90
14 - Degnen	* Peter Magnus Hammer 1776-1822	01.94
15 - Sæbesyderen	Jacob Friederich Eszlinger 1783-1841	
16 - Den enlige moder	* Lovise Marie Hammer 1816-1894	10.94
17 - Hattemageren	* Adam Frantz Bodecker 1818-1884	04.04
18 - Arkitekten	* Henrik Vilhelm Brinkopff 1823-1900	10.91
19 - Stationsforstanderen	<u>Broder Wigelsen</u> Kaarsberg 1824-1902	
20 - Sagføreren	<u>Richard Wigelsen</u> Kaarsberg 1889-1935	

Sidelinier:

21 - Den ærlige slave	* Anton Henrik Comestabile 1792-1853	09.02
22 - Filosoffen	Hans Brøchner 1820-1875	
23 - Etatsraadinden	Magdalene L.M. Kjellerup 1826-1912	

-
- * Afsluttet
 - + Påbegyndt

Tavler:

* Slægten Kaarsberg fra Korsebjerg i Ubberud sogn	12.99
* Blandede rødder (Anetavle for Jørgen Kaarsberg)	01.01

Eunices slægt

* Os Colonizadores - Ascendência de Joaquim Egydio de Cerqueira César	10.97
* As raízes dos Cerqueira César - Descendência do mesmo	06.98
* As raízes dos Pereira de Castro	11.97

August 2004

